

stichting werkgroep milieubeheer rhenen

NIEUWSBRIEF

D/ser

1991 nr. 2

secr: W. Cobben
Utrechtse str.weg 7
3911 TR Rhenen
08376-12147

penningm: L. Deurvorst
Beukenlaan 20
3911 XK Rhenen
postbanknr: 2911077

inhoudsopgave

aktiviteiten wmr in april en mei.....	3
waterverbruik, stop eindelijk de verspilling.....	4
hergebruiketiket populair.....	5
het spook van de hardrijder.....	6
de koerheuvelplannen nader bezien.....	7
schoutenboomgaard.....	8
verkeersrotonde rhenen.....	10
22 mei, een dag van rouw.....	12
earth-day 1991.....	14
vrijwilligers gevraagd voor de knotploeg.....	16
inzamelen oud aluminium voor hergebruik, waarom?.....	17
twee afvalcontainers, neen.....	19
carpooling: waar blijft een centrale totaal-aanpak!.....	20
herinkten van printerlinten.....	22
milieunummers.....	24

aktiviteiten wmr in april en mei

Rhenen Schoon Aktie:

Wij hebben voor de jongste groepen van alle scholen in Rhenen poppenkastvoorstellingen gegeven. Met diverse verhaaltjes over milieu-onderwerpen probeerden wij op simpele wijze deze kinderen al wat milieubesef bij te brengen, bijv. over het verkeer, de zure regen, zwerfvuil, geen gif spuiten, over het kappen van tropisch hout.

Op de Oranjestad probeerden we aandacht te trekken voor het broeikas-effect en de zure regen. Onze stand was voorzien van twee levensgrote poppen, die Moeder Aarde (huilend) en de Domme mens voorstelden. Zij hielden via tekstborden een soort leerzame samenspraak, nl. Hoe we 't samen tegen moeten houden! Helaas is het een feit dat te weinig mensen geïnteresseerd kijken. Ze eten en drinken en kopen liever, en doen verder aan struisvogelpolitiek: niet willen weten hoe erg iets is en dus ook niets hiertegen hoeven te doen!

Gelukkig vonden de inheemse planten van Dirk (traditiegetrouw) wel hun weg naar Rhenense tuinen.

En we hopen dat onze uitgedeelde folders gelezen worden.

Cursussen: De WMR zal volgend jaar meedoen met het cursusaanbod van de Westpoort.

Dirk Prins over natuur (insekten, volgens, inheemse planten) en een cursus over milieu in en om het huis, praktisch gericht.

Kom op 14 september naar de OPEN DAG in de Westpoort voor informatie.

Els en Dirk

waterverbruik, stop eindelijk de verspilling !

Enkele maanden geleden diende ik een bezwaarschrift in namens de KNNV Wageningen en de Werkgroep Milieubeheer Rhenen tegen een aanvraag van de Waterleidingmaatschappij Midden-Nederland voor een verdere toename in de wateronttrekking van de Utrechtse Heuvelrug (bij Soestduinen).

Een stijging van 9 naar 12 miljoen kuub kostelijk grondwater, is dat nu echt nodig? Als je kijkt naar de nimmer stoppende stadsuitbreidingen, de immer toenemende materiële welvaart met zijn stijgende consumptie en produktie, de navenante industrie-uitbreidingen, dan kun je je zeker iets voorstellen van die toenemende waterbehoefte. Maar tegelijk kom je in opstand, als je iets weet van het verdwijnen van vele bijzondere plantensoorten en de daarbij behorende dieren (insekten enz.), met name de schraalgrasland- en kwelvegetaties (denk aan De Hel en Egmeer bij Veenendaal, en vele reservaatjes elders langs de Heuvelrug).

Uiteraard speelt ook de landbouw hier een grote rol in, met zijn drainage enerzijds en beregening anderzijds (nog afgezien van de te hoge bemesting, herbicidengebruik, enz.).

Ja, in opstand, als je beseft, dat zeldzame vocht minnende wilde planten o.a. door verdroging verdwijnen (de helft van alle 1400 inheemse soorten is zeldzaam geworden ...) en tegelijkertijd tuttige commerciële plantjes in de tuintjes (bijv. begonia's en afrikaantjes) met drinkwater besproeid als het wat lang droog weer is, auto wekelijks worden opgepoetst terwijl het drinkwater eindeloos over het trottoir vloeit (waarom geen losse emmers water ?), badkuipen vol water worden gevuld voor een overdreven lichaamshygiëne, velen er niet op letten (niet alleen kinderen!) als bij het tanden poetsen of scheren de kraan vol uit open blijft staan, enz.

Ik hoorde laatst, dat elke Nederlander gemiddeld 130 liter van dat zuivere vocht per dag gebruikt (Zwitsers en Zweden zijn recordhouders met zelfs bijna 300 liter, mede omdat de fontein en ook met drinkwater worden gevoed).

Alleen al 1/3 daarvan gebruiken we voor onze dagelijkse lichamelijke hygiëne (bad of douche), en dat is veel vergeleken bij de 4 liter per persoon per dag voor koken en drinken. Voor het douchen is 1/3 zo veel water nodig als voor een bad, en via een speciale water besparende douchekop zou je zelfs fl.40,- per jaar kunnen besparen op je waterrekening (lijkt me wat veel).

In de tuin zou je minder moeten sproeien, maar langer, maar ik denk dat velen gewoon te snel de tuinslang uitleggen voor het opgepepte tuintje. Beter is de tuin wat minder watergevoelig te maken door meer compost er in te brengen (sponswerking), wat in deze recyclingtijd zeker niet moeilijk zal vallen, en voorts een meer natuurlijke vegetatie te ontwikkelen. Dat laatste heeft dan een dubbel effect: extra overlevingskansen voor onze inheemse planten, en een geringere vochtbehoefte. Dat er onder "wilde" planten mooie soorten zitten, kan men in mijn tuin zien (ca. 350 soorten).

Waar ik dan boos om word, is dat de waterleidingmaatschappij, goedgekeurd door de verantwoordelijke politici, gewoon steeds méér water oppompt, terwijl er nauwelijks sprake is van een echter besparingscampagne gericht op het publiek.

Waarom geen intensiever, agressiever voorlichting, eventueel met huis aan huis bezoek, waarin eens onder vier (zes, acht) ogen wordt doorgesproken hoe men met water omgaat en hoort om te gaan (auto, tuin, bad, douche, tanden poetsen). En het water hoort, zo zuiver als het (vergelijk Spa-water!), toch eigenlijk veel duurder te zijn !?!

Net als met een te egoïstisch autogebruik, moeten ook in het drinkwatergebruik onze gedachten over "vrijheid, blijheid" eens getoetst, c.q. die vrijheid eens wat meer gekoppeld worden aan verantwoordelijkheid. Een ontaarde vrijheid is geen vrijheid meer. In ons gedrag tegenover milieu en natuur (en derde wereld) moeten meer "afspraken" komen.

Dirk Prins

hergebruik etiket populair

Het bekende Hergebruiketiket, dat De Kleine Aarde al sinds 1979 uitgeeft, wint aan populariteit. Er gingen in 1990 meer dan 5000 pakjes de deur uit. Dat betekent dat er driehonderd-duizend enveloppen opnieuw zijn gebruikt in een jaar tijd. Dat spaart bomen!

Met een gegomd etiket is een gebruikte envelop eenvoudig weer als 'nieuw' te gebruiken. Natuurlijk kan elk etiket die functie vervullen, maar het gebruik van een speciaal Hergebruiketiket draagt ook een boodschap uit: spaar bomen en energie.

Een pakje Hergebruiketiketten kost f 5,50 (inkl. verzendkosten). Twee pakjes f 8,50. Bestellen door het bedrag over te maken op giro 52730 van De Kleine Aarde in Bostel. Vermeld: 'Hergebruiketiketten'.

het spook van de hardrijder

Hoe worden we het de baas? Een visie van de WMR, voorgelegd aan Minister May-Weggen.

Het spook van de hardrijder wordt monstrueus, reden voor de gemeente Rhenen om allerlei valkuilen, hobbels en slingers, opzetjes enz. te konstrueren om dit spook te temmen! Gezien de voortgang in het denken en uitvoeren van steeds weer nieuwe obstakels zonder resultaat. Terecht protesteerden veel fietsende inwoners tegen de rol van "remvlees", die voor hen was weggelegd, om het spook te temmen.

Nu gaat de Nwe Veenendaalseweg wéér op de schop. Helaas heeft men bij de rekonstruktie, enige jaren geleden, de voorstellen van de WMR om fietsstroken aan te leggen op de Nwe Veenendaalseweg, als voorrangsweg, in de wind geslagen. De WMR vindt, dat er met deze technische konstrukties veel verspilling van materiaal, energie en mankracht plaats vindt. Zou de geldstroom van de kennelijk overborrelende subsidiepot (voor fietsveilige wegen) niet beter besteed kunnen worden voor het aanstellen van 2 snelheidscontroleurs, ingedeeld bij de politie, die iedere dag op een andere tijd en plaats, een valkuil voor de hardrijder spreiden.

Wanneer de belasting op arbeid (mankracht) zou worden afgeschaft, dan zou arbeid, ook de bovengenoemde arbeid, nl. het rijverkeer in mens- en milieuvriendelijk banen leiden, betaalbaar zijn. Deze oplossing voorkomt bovendien frustraties bij normaal rijdende burgers.

De WMR drong er bij Minister May-Weggen van Verkeer en Waterstaat op aan kennis te nemen van de ideeën uit het boek "GELIJK VAN HET GENOEG" van de Aktie Strohalm. Nl. het goedkoper worden van menselijke arbeid door invoering van "groentax", renteloos geld, verandering belastingsysteem en eerlijke toewijzing van milieugoederen. Een richting die tot een meer leefbare wereld leidt.

de koerheuvelplannen nader bezien

De heer E. Schulte, Universitair docent Technische Universiteit Eindhoven stuurde ons op verzoek een analyse van de bouwplannen voor watertoren de Koerheuvel. Een kopie is door de WMR naar de gemeenteraad gestuurd en de Provinciale Staten.

Twee studenten hebben een studie verricht naar herbestemming van de Watertoren Koerheuvel. Deze is helaas nog niet in druk verschenen.

Enige opmerkingen uit de visie van dhr. Schulte: Watertoren de Koerheuvel is gelegen op een cultuurhistorisch en landschappelijk zeer waardevolle lokatie, omgeven door 3 natuur-historisch waardevolle bomen.

De watertoren is qua architectuur dermate onaantastbaar dat zéér zorgvuldig handelen vereist is.

Geplaatst op het Monumenten Inventarisatie Projekt (MIP) en beschouwd als industrieel erfgoed, Ned. Watertoren Stichting.

Slopen zou bij de huidige bestemming een negatief saldo opleveren (kosten van sloop geraamd op 4 a 5 ton).

Haalbaarheid van het door de gemeente voorgestelde bouwprojekt bij gewijzigde bestemming, zijn terug te voeren op de "winst", die gemaakt wordt bij de grondverkoop van 23 woningen (circa f.575.000) en anderzijds de spreiding van het risico over een groter totaal budget.

De ingediende bouwplannen voor de aan- en onderbouw van de toren worden zowel historisch, architectonisch en konstruktief als slecht beoordeeld door de heer Schulte.

Wat betreft de woningen in de toren: het is onduidelijk welke bouw fysische kwaliteiten gegarandeerd kunnen worden.

Er is waterdoorslag door de gevels, er ontbreken "strukturele" mogelijkheden voor isolatie; ook de wijze waarop de balkons aan de woningen zijn toegevoegd zijn geen garantie voor bouwfysische kwaliteiten.

Studenten zouden met deze bouwplannen een onvoldende score!

Konklusie: Wil men de toren behouden, dan zal een nader (hernieuwd?) onderzoek gedaan c.q. plannen ontwikkeld moeten worden, waarbij de historische waarden van de toren en zijn omgeving volledig gerespekteerd dienen te worden.

Wellicht zal de gemeente Rhenen zelfs een financiële bijdrage moeten leveren in plaats van te incasseren bij de verkoop van een lastig probleem.

Maar dat is de konsekwentie van het hebben van waardevolle eigendommen.

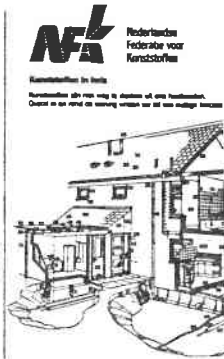
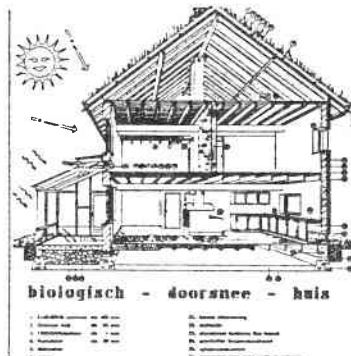
schoutenboomgaard

In haar streven om te kunnen voldoen aan de woningbehoeftecijfers in de volkshuisvestingsplannen is de gemeente Rhenen naarstig op zoek naar geschikte woningbouwlocaties. Het vinden hiervan valt de laatste tijd niet mee. Voor Rhenen zijn de mogelijkheden voor nieuwe stadsuitbreidingen nl. nog maar beperkt. De Schoutenboomgaard vormt op dit moment mogelijk één van de laatste lokaties die hiervoor in aanmerking komt. Voor de invulling hiervan heeft de gemeente door adviesburo Heidemij al een bebouwingsidee (zie tekening) laten ontwikkelen.

Nu pleit de WMR bij de opzet van nieuwe bebouwingsplannen al jaren voor een dusdanige stedenbouwkundige opzet dat de toepassingsmogelijkheden voor actieve en passieve zonne-energie (uit oogpunt van een lager energieverbruik) zoveel mogelijk worden gestimuleerd.

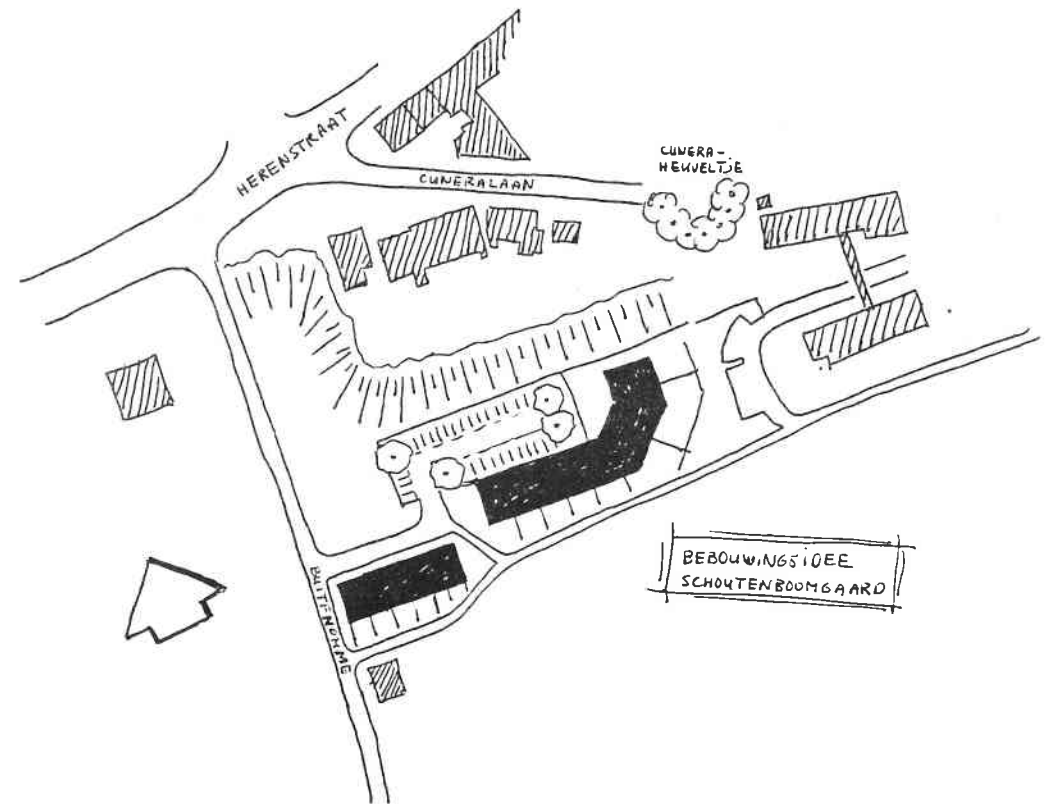
In het voorstel van de Heidemij lijkt daar eindelijk eens rekening mee gehouden te zijn. De woonblokken zijn noord-zuid georiënteerd om daarmee een optimale bezonning te verkrijgen. Gezien de geringe hoeveelheid schuine dakoppervlak lijkt het plan vooral gericht te zijn op passieve zonne-energie. Uit oogpunt van milieu-vriendelijkheid is alleen een situering van woonblokken op het zuiden echter niet meer voldoende. De ontwikkelingen op het gebied van milieu-vriendelijk bouwen staan wat dit betreft niet stil.

Naast de toepassing van zonne-energie, wordt er ook al kritisch gekeken naar het gebruik van het bouw materiaal. Dit dient nl. duurzaam te zijn, met een lage belasting voor het milieu. Tropisch hardhout voor kozijnen is hierbij uit den boze. Vermindering van het waterverbruik is ook een aspect dat hierbij om aandacht vraagt. Bijvoorbeeld het opnieuw benutten van afvalwater van douche en wasbak voor de toiletspoeling of een composttoilet. Verder dient er bij het bouwen gestreefd te worden naar vermindering en voorkomen van afval; een creatieve verkaveling, waardoor ruimte ontstaat voor gemeenschappelijk groen, spontane natuur en kindveilige speelplaatsen, etc.

De bovengenoemde reeks van voorwaarden die er aan de woningbouw gesteld worden vallen onder de verzamelnaam "Ekologische bouw". Natuurlijk heb je hierin allerlei gradaties. Toch zijn er in Nederland al op diverse plaatsen ekologisch woningbouwplannen gerealiseerd. Bijvoorbeeld Alphen aan de Rijn (Ekolonia), Bostel (de Munsel) en Den Bosch (MW2-project). En daarbij betrof het niet puur en alleen vrije sector woningen. Gelegen op de zuidhelling van de Utrechtse Heuvelrug biedt de Schoutenboomgaard een ideale plaats om eventueel ook in Rhenen met een dergelijk initiatief te starten.

Dieter Kwint

verkeersrotonde in rhenen

Tijdens de commissie-vergadering van Openbare Werken, Meent- en Verkeerszaken van 6 mei jl. kwam o.a. een notitie van de Dienst Openbare Werken aan de orde. Het betrof hier een plan van aanpak voor de verbetering van het kruispunt Herenstraat/Nieuwe Veenendaalse weg/Achterbergsestraatweg. De commissie moest bekijken welke varianten in de plan van aanpak nader onderzocht dienden te worden. De WMR was aanwezig. Wellicht komt dit lastige verkeersknooppunt u bekend voor omdat ze soms moeilijk is over te steken. Maar ook door de verkeersopstoppingen die er kunnen ontstaan, doordat invoegers op de Herenstraat vanuit de Binnenstad naar Nieuwe Veenendaalse weg of Achterbergsestraatweg het overige verkeer soms compleet kunnen blokkeren.

In de notitie werden een vijf-tal varianten behandeld die de problematiek rond dit knooppunt moeten tegengaan. Een variant die hierbij de voorkeur genoot van de Dienst Openbare werken was een klein verkeersplein op de plaats waar zich op dit moment de brandweerkazerne bevindt (met dit soort rotondes worden op dit moment in Nederland goede resultaten geboekt). De voorkeursvariant van de Dienst Openbare Werken omvatte een verkeersrotonde met een viertal aansluitingen: Vanaf Herenstraat (vanuit Binnenstad), Herenstraat (vanaf Grebbeweg), Cuneralaan en Nieuwe Veenendaalse weg. De Achterbergsestraatweg werd daarbij afgesloten en via de Oude Dijksestraat (achter supermarkt Albrecht) naar de Nieuwe Veenendaalse weg geleid.

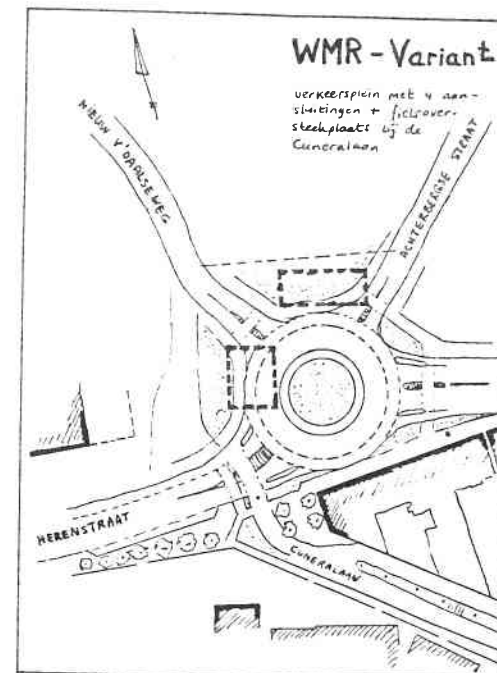
Binnen de WMR daarentegen bestond er op basis van een viertal milieu-criteria (te weten: fietsvriendelijkheid, geluidsoverlast en milieuvervuiling, beschikbaar houden van bouwgronden en het voorkomen van sloop van nog goed te benutten gebouwen) een voorkeur voor variant 2 in de eerder genoemde notitie. In deze situatie werd het verkeer d.m.v. stoplichten naar de Nieuwe Veenendaalseweg geleid. Ook in deze variant was de Achterbergsestraatweg afgesloten en diende het verkeer via de Oude Dijksestraat gevoerd te worden.

Voor het geval dat de Gemeenteraad desondanks een voorkeur zou uitspreken voor een verkeersrotonde, had de WMR zelf ook nog een variant ontwikkeld: de WMR-variant (zie tekening). Hierin sluiten de bestaande wegen Herenstraat (2x), Nieuwe Veenendaalseweg en Achterbergsestraatweg op de rotonde aan. De Cuneralaan wordt in deze situatie van en naar de Herenstraat alleen nog toegankelijk voor fietsverkeer (d.m.v. een barrièrepaaltje + extra brede vluchtheuvel t.b.v. het oversteken van de Herenstraat).

Bij de hele afweging speelde bij de WMR het beschikbaar houden van schaarse bouwgrond een bepalende rol. Het zoveel mogelijk benutten van bouwgrond in de Binnenstad betekent nl. een geringere druk op het Buitengebied van Rhenen. Samenvattend kun je stellen dat er in de gehele afweging tussen de diverse varianten een keuze gemaakt moet worden tussen asfalt of bouwgrond. De WMR kiest voor het laatste.

Dieter Kwint

P.S. Van de voorkeursvariant is helaas geen afbeelding. De voorkeursvariant lag ter inzage, maar om onduidelijke redenen was er met geen mogelijkheid aan te komen.

22 mei, een dag van rouw

Het voorjaar openbaart zich
In volle pracht en praal
De bloemen in haar kleuren
De kruiden met haar geuren
Zij allen staan te pronken op de Dijk.
Dit is ons Rhenen rijk.

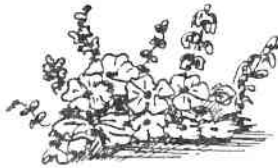
Een stukje natuur zomaar ontstaan
Voor mensen die er wonen, voor mensen die er gaan.
Dit kan dus nog bestaan
Hier aan de Kastanjelaan.
Wie ziet dit wonder, wie ziet het niet?
Mijn hart loopt over van verdriet.

De bloemen in haar kleuren
De kruiden met haar geuren
Hun leven heeft niet lang geduurd
Een groot grof beest is op ze afgestuurd,
Door hen die achter tafels plannen
Zonder de kleuren en geuren van de bloemen te kennen.
Ze zijn afgesneden, kapot gemaakt.
Voor mij een dag van rouw, het heeft mij diep geraakt.

Gemeente, is dit nu uiting geven aan je wensen
Om Rhenen "SCHOON TE MAKEN" voor ons mensen?
Vergeet dan niet die hele mooie dingen
Die ons mensen gratis en voor niets omringen.
Die ons sterken in onze kracht
Om te onderscheiden tussen HARD en ZACHT.

Onze zintuigen zijn ons toch gegeven
Om ook de mooie dingen te beleven
De kleuren en geuren en vormen van de bloemen
De vele insecten die zoekend en snoepend rondzoemen.

Gemeentewerkers, komt kijken en geniet van wat je wordt
gegeven,
Ontdool je hart en verrijk je leven
Respekt voor datgene dat je door God is gegeven
Vormt immers de basis waarop je het SCHONE MILIEU kunt
beleven.

Berna Haverkort

Kommentaar WMR

Gaarne plaatsen we het gedicht van Berna Haverkort, waarin ze haar gekwetste gevoelens uit, die alles te maken hebben met het gemeentelijk groenbeleid.

Hoe meer we de natuur in computers en statistieken willen vastleggen, des te meer leert ze ons dat wij slechts naar haar hebben te luisteren en "straff" ze ons met onverwachte nachtvorsten, droogte en koude.

Door het extreem koude voorjaar konden we heel lang genieten van de bloemrijke voorjaarspracht. Echter niet aan de Kastanjelaan, waar de gemeentelijke groen mensen zich onderwierpen aan menselijke maai-schema's en computerprogramma's.

Als WMR hebben we in het gemeentelijk overleg herhaaldelijk voorgesteld om aan 2 groenmedewerkers per wijk eigen verantwoordelijkheid te geven voor onderhoud en aanleg.

Deze plantsoenmedewerkers zijn dan herkenbaar en aanspreekbaar voor de bewoners van de wijk en kunnen hierbij eventueel betrokken worden.

Dat een dergelijk beleid tot verrassende resultaten leidt, kunnen we zien in Zwolle. We zagen er in een wijk een kruidentuintje, voorheen een zandbak, aangeplant én onderhouden door plantsoenmedewerkers en bewoners.

En in een parkje werden we verrast door een grote kippenren en grazende ezels in het "openbaar groen".

De WMR denkt, dat er door eigen verantwoordelijkheid voor een wijk met meer plezier gewerkt zal worden en meer overeenkomend met de wensen van de mensen die er wonen.

Jammer, dat van onze inspraak en goede bedoelingen zo weinig terecht is gekomen, en nu een computer gestuurd groenbeleid haar intrede zal doen.

earth day 1991

Zondag 25 mei vierden we in Rhenen "De Dag van de Aarde" in de zandafgraving Kwinteloijen, bij het water.

De aarde, die door vele volken als een Moeder wordt vereerd, schenker van levensgaven voor ons.

Wij staan daar veel te weinig bij stil

In de vroeg-christelijke tijd was dit anders. Er is uit de 3e eeuw na Chr, een Aramese tekst, een gebed, gevonden waarbij het Onze Vader gevolgd werd door een hymne aan Moeder Aarde.

Heel gelukkig en "toevallig" kwamen we in contact met Emile Eweg, een holistisch genezer en gediplomeerd arts, van Indiaanse oorsprong, die graag bereid was om iets van de oude indiaanse denkwijzen over hemel en aarde door te geven. Hij leerde ons hoe de Indianen bidden, met de voeten stevig staande in de aarde, het hoofd geheven naar de Grote Geest, God, onze Schepper.

Na voordragen van onderstaand gedicht, mediteerden we in stilte op zijn indiaans, aan het water, met op de achtergrond het leven van de natuur, met spelende mensen en honden. Berna Haverkort bespeelde een Afrikaanse trom, zodat verschillende culturen op een klein stukje aarde in harmonie bijeen waren.

*Ik ben net zo min gescheiden van mijn schepping
als jouw gedachten gescheiden zijn
van je persoonlijkheid.*

Ik ben niet de werkelijkheid achter deze wereld, maar ik ben zelf de werkelijkheid.

Want ik ben op deze wereld altijd in je aanwezigheid.

Je hele leven lang

*Waar je ook bent
Waar je ook naartoe gaat
In welke richting je ook kijkt.
Je kan mij zien in de maan
en in de sterren
die licht voortbrengen
in een zee van duisternis.
Je kan mij voelen in de wind
die je wangen streelt.*

*Je kan me horen in de waterstromen
die verfrissen en nieuwe levenskracht schenken.
het nietige zaad, dat uitgroeit tot een machtige eik*

*Bevat mijn kracht
En de knoppen die uitbotten
en bloemen voortbrengen
Ontvouwen mijn gear.*

*Ik ben bij je
In het alomvattende
Voortdurend in beweging-zijnde heden
Waar verleden, heden en toekomst één zijn
Waar alles de Eeuwigheid gelijkt.*

*Ik ben bij je
Dichter dan de adem
die je lichaam tot leven brengt
Ik ben bij je dichter dan elke gedachte
die aan je brein ontspruit
die onwetende mensen als begrensd bestempelen*

*Ik ben bij je
dichter dan het rime
dat je hart in harmonie houdt
Want ik kan nergens gevonden worden,
Dan waar je zelf bent
Want ik ben die Één, die het Al is
en kan in alles gezien worden
Wat het ook is, overal, waar dan ook.
En ik ben het Al, dat Één is
In ieder-een*

*Dus vind mij
Raak me aan
Voel me
en houd van me
Waar je ook bent.*

Dan pas kan je je levensweg in Harmonie met jezelf en je omgeving vervolgen.

bron: Vertaling van een Indiaans gedicht uit Noord-Amerika:
"The Spirit of the Redman".

vrijwilligers gevraagd voor de knotploeg

Geef je op bij Wil Schulte, Franseweg 102, Elst
tel. 08384-1618

Er moeten nodig nieuwe enthousiaste werkers bijkomen om de wilgen te knotten bij de boeren in en om Rhenen, Elst en Achterberg. Zaterdagochtend van November tot Maart gaan ze erop uit, de natuur in, om een paar uur lekker te werken (als anderen nog liggen te pitten). Als dank gaat het hout mee naar huis, de kleinere takken, als bossen bij elkaar gebonden, gaan naar een bakkerij. De WMR krijgt een deel van de opbrengst daarvan in kas. Ook komt er jaarlijks wat subsidie van de Stichting Landschapsbeheer voor dit gewaardeerde vrijwilligerswerk.

De wilgen moeten om de vier jaren worden geknot. Dan kunnen ze héél lang mee en maken daardoor het landschap zo oerhollands. Ook goed voor vogels en kleine dieren als schuil- en nestelplaats.

Vroeger werden wilgen door de boeren gewaardeerd om hun takken, geriefhout, waarvan men van alles kon maken, bijv. manden, bezems enz. of als kachelhout. Zo ontstonden de knotwilgen. Nu zien de boeren ze vaak als een sta in de weg bij de grootschalige groundbewerking, lastig om bij te houden. Daarom is het goed dat knotwerk nu door vrijwilligers gedaan wordt tot behoud van landschapselementen en natuur.

inzamelen oud aluminium voor hergebruik, waarom ?

De vereniging Milieu Defensie heeft een rapport gemaakt "Aluminium verpakking het toppunt van verspilling". Hierin beschrijven ze uitgebreid hoe milieu-onvriendelijk de winning, fabrikage en het afvalstadium van het produkt aluminium is, in alle fasen dus.

Wat de verpakkingen betreft: dit is een éénmalig gebruik van een eindige grondstof Bauxiet, d.w.z. het geeft grote druk op het milieu.

In Nederland wordt al meer dan 13.000 ton aluminium gebruikt alleen voor verpakkingen o.a. in de voedselindustrie.

Logisch, het is licht in gewicht, luchtdicht, aromadicht en lichtdicht en het kan tegen hitte (magnetron straling). Er wordt jaarlijks steeds meer gebruikt.

In de afvalovens en op de afvalberg heeft het een negatief effect op het milieu. Met een te duur procédé is het mogelijk aluminium uit het afval te halen. Dus geen goede oplossing.

Beter lijkt 't het hergebruik te stimuleren door: gescheiden inzameling, statiegeld op blikjes (bijv. frisdrank).

Dit wordt dus geprobeerd door vrijwilligers van milieugroepen, o.a. in Bilthoven. Zij verzamelen ijverig afval van scholen, kantoren, detailhandel, ziekenhuizen, bejaardenoorsen en Tafeltje dek je.

Emmaus (sorteert het) en de schroothandel zorgt voor het transport naar aluminiumfabrieken, waar het voor hergebruik omgesmolten wordt.

Soms naar het buitenland (i.v.m. de marktprijs) maar ook wel naar de twee grote aluminiumfabrieken in Nederland:

- De Pechiney in Vlissingen (gebruikt kernenergie van Borssele)
- Aldel in Delfzijl (gebruikt fossiele brandstof tegen zeer gereduceerd tarief: oneerlijke concurrentie).

Bij de fabricage van aluminium wordt nl. ook al héél veel energie gebruikt, vandaar dat in Brazilië en Suriname, waar de grondstof Bauxiet wordt gewonnen, grote stuwmeren worden aangelegd. Heel veel regenwoud verdwijnt hier om plaats te maken voor omgeploegde bergen met veel afval (rode modder) en giftige stoffen die lucht, water en bodem onleefbaar maken. Indianen moeten maar ergens anders gaan wonen (aluminiumstof is giftig).

Bij hergebruik van aluminium wordt véél minder energie verspild en ook de emissie van vervuilende of giftige stoffen is minder!

De meest logische en beste oplossing lijkt om het gebruik als verpakkingsmateriaal te beperken (minister Alders, convenant met de makers?) door goede maatregelen:

- a. alternatieven gebruiken, bijv. karton, desnoods geplastificeerd met milieuvriendelijk plastic, géén PVC.
- b. geen vermenging met andere stoffen toestaan en laminaten (aluminiumlaagje binnenin karton, bijv. zuivel en vruchtensappen).
- c. statiegeld op zuiver aluminium busjes (bijv. frisdrank)
- d. statiegeld flessen of PET-flessen gebruiken.
- e. gescheiden inzameling verplichten.

Dus konsumenten, let op de verpakking bij al uw aankopen! U kunt de producent door uw milieuvriendelijk koopgedrag zover krijgen!

Help voorlopig ook nog maar met het inzamelen van zo zuiver mogelijk aluminiumverpakkingen (zie Artikel in Nieuwsbrief 1991-1). U kunt het brengen bij Els Heijboer, Bovenweg 61, tel. 16767 of bij de ECO-winkel de Kardoer in de Herenstraat in Rhenen.

Ik zorg voor het transport naar de schroothandel in Veenendaal waar we circa fl. 0,60 - fl. 1,00 per kilo voor ontvangen.

In het boven genoemd en zeer lezenswaardige rapport is ook een lijst van de produkten in aluminium verpakt. Wilt u het lezen? Bel met Els!

Els Heijboer

P.S. Water gekookt in een aluminium pan bevat nogal wat aluminium (slecht voor de gezondheid). Ook zure regen lost aluminium op in de grond (slecht voor de bomen).

2 afvalcontainers, neen

vindt de WMR. Zéér onverstandig om nu 2 afvalcontainers in te voeren.

Gescheiden ophalen van Groente Fruit en Tuinafval (GFT) in een Biocon, beluchte container, prima! Deze fraktie apart inzamelen en composteren brengt volgend jaar al winst op en is milieu sparend. Helaas maakt de gemeente geen haast en stelt Mei 1992 als invoeringsdatum (De Vallei 1 juni). Het getreuzel gaat dus geld kosten!

Waarom heeft de WMR bezwaren tegen inzameling van de restfraktie in een grijze afvalcontainer?

In de toekomst zal recycling goedkoper worden dan verbranden. Wanneer men nu de grijze container invoert, zal dit een verdere scheiding van de restfraktie voor jaren blokkeren. Uit de praktijkproef in Ede is gebleken dat door inzameling van de gescheiden frakties de opbrengsten véél hoger liggen dan door inzameling via het brengsysteem naar de glas- en blikbak.

In de toekomst kunnen containers op de markt komen waarin men de verschillende restfrakties horizontaal gestapeld kan deponeren: papier, glas, textiel, plastic enz.

Tevens leidt één container voor de rest van het afval tot een toename van afval. Men zal eerder geneigd zijn van alles hierin te gooien in plaats van het gescheiden aan te bieden in de daarvoor bestaande blik- en glasbakken.

De WMR vindt dat de restfraktie voorlopig in zakken moet blijven. Deze zullen, wanneer de organische (GFT) fraktie eruit is ook veel minder zwaar zijn (vgl. mede-argument voor invoeren containers).

Het ophalen zal bij invoering van de GFT Biocon 1 x per week gebeuren. Volgens de heer Kip uit Nijkerk, hoofd reiniging (tel. 03494 - 72401), kan het ophalen van zakken en Biocon met eenzelfde vuilnisophaalwagen geschieden en die nu in gebruik is bij de gemeente Nijkerk.

Het verwisselen van het kiepsysteem vergt slechts enkele minuten; de aanschaf circa fl. 2500,-.

Nijkerk weet door een betaalsysteem, dat recht doet aan een beleid "de vervuiler betaalt", 40% minder afval dan gemiddeld op te halen!

Tarieven verwerking: GFT fl. 50,- per ton
Verbranden AVR fl. 140,- per ton in 1992.

carpooling: waar blijft een centrale totaal-aanpak !

Vorig najaar deden we mee aan de Milieu Defensie Aktie "spookrijden", waarvoor wij op het Viadukt in Rhenen stonden met lakens en brandende toortsen. Minder asfalt, méér openbaar vervoer, dat was de leuze. Het wordt steeds erger met ons autoverkeer, langzamerhand stikken we erin. Uiteraard hebben we een Minister van Verkeer, momenteel May-Weggen, maar wat zij ook verzint aan interessante c.q. ingewikkelde plannen om het autoverkeer te beperken, het heeft nog weinig mogen baten. Het respekt voor de "vrijheid" van het individu is zo groot, dat niet wezenlijk wordt ingegrepen. Daardoor gaat het "Blij dat ik rij" zich zelf om zeep helpen, naast de verziëking van natuur en milieu.

Daar zal genoemde aktie van Milieu Defensie weinig aan af doen, hoewel toch zo'n aktie nodig blijft voor de paraatheid van de aktivist. Zonder illusies op eend betere wereld kan een mens niet. Verbeter de wereld, begin bij je zelf, gaat helaas niet helemaal op.

Als je zelf in trein en bus gaat zitten, blijft er een meerderheid aan autofanaten. Vergelijk de principiële plantener (vegetariër) en de ecowinkelconsument: voor je zelf een stuk bevrediging, maar als de meesten gewoon door consumeren op het verkeerde pad ... Dan vind ik, dat er méér moet gebeuren. Dat wil niet zeggen, dat ik ideëel gedrag ontraad, integendeel, alleen al vanwege de voorbeeldfunctie, het alternatief, dat aanwezig moet blijven. Waar ik voor wil pleiten, is een veel effectiever, ingrijpende Overheidsop treden, nu het individu faalt.

Nee hoor, (nog) niet de ecodiktatuur, maar wel wat minder de zachte heemeester. Of beter gezegd, een betere organisatie van zaken, die door de genoemde "vrijheid" te veel blijven sluimeren. Vergelijk de ecoconsumptie, niet alleen de idealist moet daar aan doen, maar iedereen zou er toe kunnen komen, als veel beter wordt uitgelegd dat je beter een duurder milieu-vriendelijk produkt kunt kopen dan een schijnbaar goedkoper iets waarbij je uiteindelijk aan de "end of pipe" toch (steeds meer) moet bijbetalen.

Terugkomend op de auto, waar gaat het scheef?

Er zijn te veel eenheden blik met telkens maar 1 persoon er in (vooral in de spits), de vele autoruimte wordt te weinig gedeeld, terwijl toch kennelijk velen ongeveer dezelfde woon- en werkplaats en werktijd hebben. Ja, maar carpooling bestaat al, zult u tegenwerpen, en dat is zo. Maar het samenrijden wordt maar door enkelingen bedreven, zodat het nu een druppel blijft op een gloeiende plaat. Wat ligt er méér voor de hand, dat May-Weggen, maar en/of ook onze provinciale, regionale en gemeentebestuurderen, haar en hun omvangrijke ambtenarenapparaat en computerapparatuur inschakelen om carpooling centraal te regelen.

Met 3 personen per partikuliere auto en een massale inzet van bedrijfsbusjes en taxies moet ons verkeer toch op zijn minst te halveren zijn, om te beginnen in de pieken van het dagelijkse woon/werkverkeer!?!?!?

Konkreet: laat iedereen een computerkaart in zijn bus krijgen, waarop moet worden vermeld woonadres (staat er al op!), werkadres en werktijden. Vervolgens krijgt iedereen een uitdraai van bijv. 10 potentiële meerrijders, waaruit men kan kiezen. Voorlopig kan dat nog best vrijwillig. Velen zouden wel willen, maar hun mogelijke partners zijn nu nog onbekend! De geldelijke beloning is groot, want samen rijden levert grote besparingen op. En de mens is een groepsdier, dus ook een stukje eenzaamheid wordt opgeheven. En na al dat zuchtend gepraat over het verkeer gebeurt er iets wezenlijks. Mensen met onregelmatige of incourante werktijden behoeven niet mee te doen, want de computer spuugt geen maatjes voor hen uit. Ook arts en vertegenwoordiger blijven alleen rijden. Dat deklarereren ze toch wel.

Kortom: het is de hoogste tijd onze "vrijheid" van reizen eens te herdefiniëren tot het goedkopere, socialere, natuur- en milieu sparende samen reizen. May-Weggen, gedeputeerden, wethouders, waar wachten jullie nog op !?!?!?

Dirk Prins

herinkten van printerlinten

Gehoord bij 'Vroege Vogels':

In lintcassettes zit veel plastic afval, pvc, zware metalen, vloeistoffen. Gewoonlijk worden de schrijfmachine- en printerlinten na gebruik weggegooid, met het gevolg dat er nu al 1100 ton afval (t.w.v. 770 miljoen gld) alleen aan cassettelinten bestaat.

Er bestaan dus nu herinktsystemen (al verkopen winkeliers natuurlijk liever nieuwelinten)

Computer Ideaal levert inkt voor dit herinkten.

Een Kl.C.10 printer bijvoorbeeld kan ongeveer 20 keer (à 50ct) herinkt worden. (i.p.v. f 50,- voor een nieuwe cassette) 95% van alle bestaande linten lenen zich voor hergebruik.

Voor meer informatie: VERENIGING MILIEU EN PARTNERS
Postbus 175
1200 AD Hilversum.

oud-aluminium
Mevr. E. Heijboer
Bovenweg 61
RHENEN

milieunummers

Politie Rhenen Milieu-ambtenaar Coops	08376 - 19007
Gemeente Rhenen Milieu-ambtenaar H.Haverkamp	08376 - 82111
Algemene Inspectie Dienst (AID) voor mestboekhouding, mestoverlast en bestrijdingsmiddelen	01720 - 73691
Inspectie voor milieuhygiene	030 - 333003
Geluidshinder vliegtuigen (hoofdinspectie luchtmachtstaf)	06 - 0226033
klacht inspreken op geluidsband, klager wordt teruggebeld	of 070 - 492300
Verontreiniging oppervlaktewateren	030 - 583580
Alarmnummer verontreiniging van de Rijn	085 - 615302
Provinciehuis Utrecht informatie afvalverwerking, bodemvervuiling stortplaatsen e.d.	030 - 589111
Streekverband Zuid-Oost Utrecht	03404- 87882
Stichtse Milieu Federatie (SMF)	030 - 202791
Milieutelefoon Milieudefensie	020 - 6262620
Stichting Natuur en Milieu	030 - 331328
Stichting Milieu Edukatie (SME) informatie over onderwijs, tentoonstellingen lesbrieven, e.d.	030 - 713734
Alternatieve Konsumentenbond voeding en gezondheid	020 - 6863338/6863586
Centrum voor Energiebesparing Delft	015 - 131260
Stichting Voorlichting Energiebesparing	055 - 497911
Medisch Milieukundige	03404 - 87614